

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003264

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №723-С від 08.09.2025 р.
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця МОН України.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Константиновський Леонід Леонідович
2. Leonid Konstantynovskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 076

Назва наукової спеціальності: Підприємництво та торгівля

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Дата захисту: 20-08-2025

Спеціальність за освітою: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10036

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.56.21, 06.81.01

Тема дисертації:

1. Оцінювання якісними індикаторами стану соціальної відповідальності у ритейлі.
2. Assessment of social responsibility in retail using qualitative indicators.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено розробці та обґрунтуванню теоретико-методичного забезпечення й практичних рекомендацій щодо оцінювання стану корпоративної соціальної відповідальності в ритейлі. У першому розділі «Теоретичні основи розвитку концепції корпоративної соціальної відповідальності» проаналізовано генезис і еволюцію КСВ від перших ідей XVIII ст. щодо добробуту працівників до сучасного розуміння КСВ як інтегрованого елементу бізнес-операцій. Виокремлено ключові етапи розвитку концепції. Систематизовано підходи науковців до визначення КСВ у літературі й нормативно-правових актах, підкреслено комплексність системи, що охоплює економічні, соціальні, екологічні, правові та філантропічні компоненти. Проведено порівняльний аналіз українських і зарубіжних інтерпретацій поняття, встановлено домінування економічного та соціального вимірів у вітчизняних працях і більшу інституціональність у закордонних дослідженнях. На основі міжнародних дефініцій і практик розроблено авторське тлумачення КСВ. Особлива

увага в розділі приділена розвитку КСВ у ритейлі: окреслено етапи становлення наукового вивчення, порівняно підходи в різних країнах і виокремлено основні методи емпіричних досліджень (опитування працівників, споживачів та інших стейкхолдерів). Проаналізовано існуючі моделі візуалізації КСВ, розглянувши їхні сильні та слабкі сторони, і на цій основі запропоновано авторську модель, яка відображає взаємозв'язок економічних, правових, етичних і філантропічних елементів із ключовими принципами та практиками КСВ. У другому розділі «Формування системи оцінювання корпоративної соціальної відповідальності у ритейлі» здійснено методичний синтез підходів до розгляду ритейлу як специфічної сфери економічної діяльності і проведено порівняльний аналіз методів оцінювання КСВ. В цьому розділі досліджено еволюцію ритейлу в глобальному й вітчизняному контекстах, визначено його особливості, ключові форми конкурентної боротьби та функціональні характеристики. Проаналізовано вплив пандемії Covid19 та повномасштабного російського вторгнення в Україну в лютому 2022 р. на розвиток КСВ у українському ритейлі; встановлено високий рівень соціальної складової відповідальності підприємств. Розроблено індикаторну систему оцінювання стану КСВ за п'ятьма групами показників: економічними, соціальними, правовими, екологічними та гендерними. Проведено динамічний аналіз та порівняння з загальнонаціональними показниками. На підставі огляду наукових праць здійснено порівняльний аналіз методологічних підходів щодо оцінювання КСВ і підтверджено доцільність опитування як основи методології. Створено матрицю методів і типів оцінки впливу КСВ із характеристикою їхніх переваг і обмежень у застосуванні до ритейлу. Визначено, що активний розвиток інструментів оцінювання КСВ зумовлений зростанням значущості соціально відповідального бізнесу для конкурентоспроможності, репутації та довіри споживачів і партнерів. Розроблено анкету на основі принципу «усвідомленої відповідальності» та конструктор опитування для проведення дослідження стану КСВ у ритейлі. У третьому розділі «Розвиток системи оцінювання корпоративної соціальної відповідальності у ритейлі» представлено практичну реалізацію методичних підходів. Теоретично обґрунтовано пропонований метод оцінювання поточного стану КСВ: враховано специфіку ритейлу, потреби стейкхолдерів, інтереси працівників; розроблено методологію, яка дозволяє встановити поточний рівень КСВ і визначити зв'язок між ним та задоволеністю персоналу, продуктивністю й лояльністю клієнтів. Проведено опитування 326 співробітників, виявлено відмінності в оцінці значущості складових КСВ залежно від статі, віку та освіти респондентів. Розроблено метод формування профілю на основі результатів опитування, здійснено порівняльний аналіз із профілями інших галузей, встановлено вищу оцінку стану КСВ у ритейлі. Застосовано метод головних компонент до двох виділених кластерів; побудовано графічне та табличне відображення факторних навантажень; доведено наявність істотних різниць у факторах впливу на КСВ між групами. Створено матрицю суміжності з експертними ваговими коефіцієнтами; трансформовано лінгвістичні оцінки в числові значення; обчислено консонанс і ідентифіковано ключові концепти. На основі нечіткої карти розглянуто варіанти розвитку КСВ у ритейлі за допомогою ПЗ Mental Modeler; проаналізовано взаємні впливи факторів; встановлено, що провідні чинники сприяють підвищенню рівня КСВ. Практична значущість дослідження підтверджується документально зафіксованими випадками використання його результатів. Результати дисертаційного дослідження використано в темах досліджень «Формування передумов дослідження ставлення співробітників до поточного стану КСВ підприємства» (0123U100079; довідка № 1 від 02.02.2023) і «Розробка стратегії корпоративної соціальної відповідальності для підприємницьких структур» (0124U003103; довідка № 34/2024 від 02.07.2024).

2. The dissertation is devoted to the development and substantiation of theoretical and methodological support and practical recommendations for assessing the state of corporate social responsibility in retail. In the first chapter, "Theoretical Foundations for the Development of the Concept of Corporate Social Responsibility," the genesis and evolution of CSR are analyzed, from the earliest eighteenth-century ideas concerning workers' welfare to the modern understanding of CSR as an integrated element of business operations. Key stages in the concept's development are identified. Scholars' approaches to defining CSR in the literature and in regulatory acts are systematized, emphasizing the complexity of a system encompassing economic, social, environmental, legal, and philanthropic components. A comparative analysis of Ukrainian and foreign interpretations of the concept reveals

the predominance of economic and social dimensions in domestic scholarship and a more institutionalized character in international research. Drawing on international definitions and best practices, the author then formulates an original working definition of CSR. Special attention in this chapter is paid to CSR development in retail: the stages of scholarly investigation are outlined, approaches in different countries are compared, and the principal methods of empirical research (surveys of employees, consumers, and other stakeholders) are highlighted. Existing CSR visualization models are examined for their strengths and weaknesses, and on this basis the author proposes an original model illustrating the interrelationships among economic, legal, ethical, and philanthropic elements alongside CSR's core principles and practices. The second chapter offers a methodological synthesis of approaches to viewing retail as a distinct economic activity and presents a comparative analysis of CSR evaluation methods. This chapter traces retail's evolution globally and domestically, identifies its distinctive features, principal forms of competitive struggle, and functional characteristics. It analyzes the impact of the COVID-19 pandemic and the full-scale Russian invasion of Ukraine in February 2022 on the development of CSR in Ukrainian retail, finding a high level of social responsibility among enterprises. An indicator system for assessing CSR is developed, comprising five groups of metrics—economic, social, legal, environmental, and gender indicators—and a dynamic comparison with national averages is performed. A literature review supports a comparative analysis of methodological approaches to CSR evaluation and confirms the appropriateness of surveys as the methodological core. A matrix of methods and types of CSR impact assessment is created, detailing each approach's advantages and limitations in the retail context. It is determined that the active development of CSR assessment tools is driven by the growing importance of socially responsible business for competitiveness, reputation, and the trust of consumers and partners. Finally, a questionnaire based on the principle of “informed responsibility” and a survey constructor for studying CSR in retail are developed. The third chapter presents the practical implementation of the proposed methodologies. Theoretically substantiated is the method for evaluating the current state of CSR in retail, which accounts for industry specifics, stakeholder needs, and employee interests. The methodology enables determination of the current CSR level and analysis of its relationship with staff satisfaction, operational productivity, and customer loyalty. A survey of 326 employees reveals differences in the perceived importance of CSR components depending on respondents' gender, age, and education. A profiling method based on survey results is developed and compared with profiles from other industries, showing a higher CSR assessment in retail. Principal component analysis is applied to two identified clusters; both graphical and tabular representations of factor loadings are constructed, demonstrating significant differences in CSR influence factors between groups. A fuzzy cognitive map is created with an adjacency matrix of expert-assigned weighting coefficients; linguistic assessments are converted to numerical values, consonance is calculated, and key concepts are identified. Scenario modeling of CSR development in retail using Mental Modeler software examines inter-factor influences and confirms that leading factors positively affect CSR levels. The practical significance of the research is evidenced by documented cases of its application. The dissertation's findings have been implemented in the research projects “Forming the Preconditions for Studying Employees' Attitudes toward the Current State of CSR at an Enterprise” (0123U100079; No.1, 02/02/2023), “Development of a Corporate Social Responsibility Strategy for Entrepreneurial Structures” (0124U003103; No.34/20, 02/07/2024).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Salun M., Konstantynovskiy L. Corporate social responsibility: interpretation in Ukraine and abroad. Підприємництво і торгівля: зб. наук. пр. 2021. Вип. 31. С. 55-61. (Фахове, категорія Б). DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2021-31-08> <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1013>
- 2. Константиновський Л. Л. Зміни корпоративної соціальної відповідальності підприємств сфери ритейлу на початку російського вторгнення в Україну 2022 року. The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects: Scientific monograph. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2022. Р. 151–159. (одноосібний розділ у монографії). DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-21> <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/237>
- 3. Dobroskok I., Konstantynovskiy L., Proskurnina N., Salun M., Shtal T. CSR in Ukrainian Retail Enterprises in Time of the Covid-19 Pandemic and the Russian Invasion (2019–2022). Studia Europejskie – Studies in European Affairs, 2023. № 4. Р. 195–214. (WoS (закордонне видання)) DOI: <https://doi.org/10.33067/se.4.2023.11> <https://ouci.dntb.gov.ua/en/works/IDLr0Nzl/>
- 4. Константиновський Л. Л. Трансформація ритейлу в Україні: вплив повномасштабного російського вторгнення, ключові зміни та перспективи розвитку. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій, 2024. Том 2, № 14. С. 304–316. (Фахове, категорія Б). DOI: <https://doi.org/10.32750/2024-0228> <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/344>.
- 5. Константиновський Л. Л. Аналіз сучасних методів, підходів та інструментів до визначення стану корпоративної соціальної відповідальності підприємств сфери ритейлу. Науково-виробничий журнал «БІЗНЕС-НАВІГАТОР», 2024. Вип. 4(77). С. 324–329. (Фахове, категорія Б). DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.77-54> http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2024/77_2024/57.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U100079; 0124U003103

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Салун Марина Миколаївна

2. Maryna Salun

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1216-0648

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зеркаль Анастасія Вікторівна

2. Anastasiia V. Zerkal

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3155-1302

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лісіца Вікторія Вікторівна

2. Viktoriya Licitsa

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.07.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9304-2901

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, буд. 3, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Другова Олена Сергіївна

2. Olena Druhova

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2404-1910

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутенко Дар'я Сергіївна

2. Daria Butenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7027-7767

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Близнюк Тетяна Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Близнюк Тетяна Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Близнюк Т. П.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна